

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Цветанка Коловска

Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ –
Пловдив

за дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

област на висше образование: *Изкуства*

професионално направление: *8.3 Музикално и танцово изкуство*

докторска програма *Музикознание и музикално изкуство*

към катедра „Класическо пеене“, Вокален факултет

при Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ – София

Тема: „Героичните сопранови партии в оперетите „Царицата на чардаша“
от Имре Калман, „Веселата вдовица“ от Франц Лехар и „Прилепът“ от
Йоханес Щраус. Вокално-драматургична интерпретация“

Автор: Добрина Димитрова Йосифова-Икономова

Научен ръководител: проф. д-р Маргарита Баснарова

1. Общо представяне на процедурата

Със Заповед № Рд-09-640 от 10.07.2026 г. на Ректора на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ съм определена за член на научното жури за провеждане на публична защита на дисертационен труд на тема: „Героичните сопранови партии в оперетите „Царицата на чардаша“ от Имре Калман, „Веселата вдовица“ от Франц Лехар и „Прилепът“ от Йоханес Щраус. Вокално-драматургична интерпретация“ на **Добрина Йосифова-Икономова** – докторант в редовна форма на обучение, с **научен ръководител проф. д-р Маргарита Баснарова**, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“, катедра „Класическо пеене“ на Вокален факултет при НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София. Докторантката е представила необходимите документи, съгласно ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане – дисертационен труд; автореферат; приноси на дисертационния труд; списък на публикациите по темата на труда; автобиография.

2. Кратки биографични данни за докторантката

Добрина Икономова е утвърдена оперетна изпълнителка и солистка на Държавния музикален театър – София, със специализация в изпълнението на сопранови партии в класически и съвременни оперети и мюзикъли. През 1993 г. завършва НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София и постъпва в Държавния музикален театър, където развива професионална сценична дейност повече от три десетилетия. Сред значимите ѝ сценични превъплъщения са Силва Вареску в „Царицата на чардаша“, Ханна Главари във „Веселата вдовица“ и Розалинда в „Прилепът“. Има концертни изяви в страната и чужбина, както и участия в оперния репертоар. Високото професионално равнище на изпълнителската ѝ дейност е отличено с „Кристална лира“, „Златна лира“ и „Златно перо“ за цялостен принос към културата.

Наред със сценичната си дейност докторантката развива и преподавателска практика като щатен асистент в НМА „Проф. Панчо Владигеров“. Натрупаният изпълнителски и педагогически опит допринася за задълбоченото осмисляне и анализиране на проблемите в дисертационното изследване. В този процес важна роля има научният ръководител **проф. д-р Маргарита Баснарова**, чиято професионална компетентност, всеотдайност и подкрепа допринасят за развитието на изследователските търсения на докторантката и реализирането на дисертационния труд.

3. Актуалност на темата

По своята същност дисертационният труд на Добрина Икономова е научно изследване, посветено на значима проблематика в областта на оперетното и вокално-сценичното изкуство. Актуалността на темата се определя както от трайното присъствие на оперетния жанр в музикално-сценичната практика, така и от необходимостта неговите специфични вокални и драматургични особености да бъдат разглеждани в тяхното единство.

Съществен аргумент за значимостта на избраната проблематика е фокусът върху героичните сопранови партии в три емблематични произведения – „Царицата на чардаша“, „Веселата вдовица“ и „Прилепът“. Изследването на тези партии поставя въпроси, свързани както с вокалните изисквания към изпълнителя, така и с изграждането и сценичното интерпретиране на образа. Съчетаването на вокално-технически, музикални и драматургични компоненти е сред съществените характеристики на оперетното изпълнителско изкуство и обосновава необходимостта от комплексното му изследване.

Значимостта на темата се откроява и с оглед на нейната практическа насоченост. Проучването на конкретни вокално-драматургични особености на сопрановите партии има пряко отношение към професионалната подготовка и сценичната реализация на певица. В този смисъл дисертационният труд поставя актуален и практически значим проблем, свързан с постигането на единство между вокално-техническите, музикално-интерпретационните и драматургичните изисквания към оперетния изпълнител.

Темата отговаря на изискванията за дисертабилност, като съчетава теоретична значимост и практическа приложимост и поставя в изследователски план проблеми, произтичащи от спецификата на оперетното изпълнителско изкуство и дългогодишния практически опит на авторката.

4. Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели

Избраните изследователски методи са съобразени с целта и спецификата на дисертационното изследване. Те осигуряват необходимата основа за историко-теоретичното проучване, музикално-вокалния анализ и интерпретацията на разглежданите сопранови партии, като позволяват постигането на поставените цели.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Добрина Икономова е структуриран в увод, четири глави, заключение, приноси, публикации по темата, библиография и приложения. Изследването е логически организирано и последователно развива поставената проблематика – от

общотеоретичните и историческите аспекти на оперетния жанр към конкретния анализ на избрани произведения и сопранови партии. Изложението е подкрепено с приложения в достатъчен обем, онагледяващи постановки на трите оперети. Библиографската справка включва общо 89 заглавия на български и чужд език, включително интернет източни.

В *увода* ясно са формулирани предметът, обектът, целта, задачите и методите на изследването. Добро впечатление прави аргументираната обосновка на избора на темата и заявената изследователска позиция на авторката, основана на дългогодишния ѝ практически опит и на разбирането за художествената, естетическата и културната значимост на оперетното изкуство. Целта и задачите логично насочват към вокално-драматургичните и изпълнителските аспекти на изследването.

Първа глава – „Оперетата в театралното изкуство – възникване, сюжети, връзка с мюзикъла. Сравнително изследване с фокус върху Имре Калман, Франц Лехар и Йохан Щраус-син. Влиянието и ефектът на европейските страни върху развитието на оперетното изкуство в България“ – поставя теоретичната и историческата основа на дисертационния труд. Авторката проследява възникването и развитието на оперетата, особеностите на жанра и връзката му с мюзикъла. Значим акцент е сравнителният анализ на творчеството на Имре Калман, Франц Лехар и Йохан Щраус-син, както и аналитичният обзор на развитието на оперетното изкуство в България и влиянието на европейските музикално-сценични традиции. Разглеждането на вокалната сопранова техника логично насочва към основния предмет на изследването.

Втора глава е посветена на „Прилепът“ от Йохан Щраус-син. Наред с анализа на сюжетните, музикалните и жанровите особености на творбата, съществено значение има проследяването на постановъчната ѝ история на българската сцена. Особено ценен е анализът на образа на Розалинда и арията „Родните звуци“, в който вокално-техническите характеристики са свързани с драматургичната функция на партията и конкретните задачи на изпълнителската интерпретация.

В *трета глава* – „Веселата вдовица“ от Франц Лехар“, убедително са открити художествените и жанровите особености на произведението и неговото значение за класическата оперета. С приносно значение е проследяването на постановъчната му история на българската сцена, а особено сполучливо е разработен вокално-музикалният анализ на избраната ария от първо действие, насочен към изпълнителските задачи и изграждането на сценичния образ.

Четвърта глава – „Царицата на чардаша“ от Имре Калман,“ е съществена за цялостното изследване. Особено ценен е анализът на Първата ария на Силва, в който авторката свързва вокално-техническите особености с музикалната изразност и драматургичното изграждане на образа. Тук непосредствено се проявява и практическият ѝ изпълнителски опит. Съществено достойнство на изследването е стремежът теоретичните наблюдения да бъдат свързани с конкретни вокални и интерпретационни проблеми, което придава на труда практическа насоченост и го свързва с професионалната подготовка и сценичната реализация на оперетния изпълнител.

Заключението обобщава резултатите и основните изводи, които съответстват на поставените цел и задачи.

6. Приноси и значимост на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд

Приемам научните приноси, формулирани от докторантката. С особено значение извеждам осмислянето и систематизирането на дългогодишния сценичен опит на авторката и превръщането му в основа за професионални наблюдения и насоки при интерпретацията на избрани сопранови партии.

Съществен принос представлява вокално-музикално-драматургичният анализ на образите в оперетите „Прилепът“, „Веселата вдовица“ и „Царицата на чардаша“, в който са обвързани вокалната техника, музикалната изразност, текстът и драматургичното изграждане на сценичния образ. Тази практическа насоченост придава на изследването специална потенциална стойност за млади изпълнители и педагози.

Приносно значение има и историко-аналитичната част, посветена на развитието на оперетата, връзката ѝ с мюзикъла и влиянието на европейските традиции върху развитието на жанра в България. Систематизирането на сведенията за постановките на трите оперети на българска сцена допълват практическата стойност на труда.

По темата на дисертационното изследване авторката има **две научни публикации** в периода 2026 г., което съответства на академичните стандарти.

Авторефератът, в обем 48 страници, коректно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Нямам забележки към авторката и представения дисертационен труд.

Заклучение: Като поздравявам докторантката Добрина Икономова и нейния научния ръководител - проф. д-р Маргарита Баснарова за ценната професионална подкрепа, убедено давам своята положителна оценка за рецензираните материали и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Добрина Икономова образователната и научна степен „доктор“.

12.08.2026. г.

Изготвил становището:

Проф. д-р Цветанка Коловска